

การปรับปรุงบำรุงดินด้วยการใช้ปุ๋ยพืชสด

ปุ๋ยพืชสด เป็นปุ๋ยอินทรีย์ชนิดหนึ่งใช้ในการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์โดยตัดสับหรือโกลบลงในช่วงที่พืชยังเขียวสดและกำลังออกดอก เพราะได้น้ำหนักสดและปริมาณธาตุอาหารสูง จากนั้นปล่อยให้เกิดการหมักและย่อยสลายเอง ก็จะได้ธาตุอาหารและเพิ่มปริมาณอินทรีย์วัตถุแก่ดิน พืชที่นำมาทำปุ๋ยพืชสดจะเน้นจำพวกพืชตระกูลถั่ว ได้แก่ ปอเทือง ถั่วพรี ถั่วพุ่มดำ-แดง ถั่วโนนวางแดง โสน ออฟริกัน ซึ่งรากของพืชตระกูลถั่วมีคุณสมบัติพิเศษที่รากจะเป็นที่อาศัยของไรโซเบียม ที่มีความสามารถในการดักจับไนโตรเจนจากอากาศลงสู่ดินได้ด้วย

สถานีพัฒนาที่ดินนครนายก รับผิดชอบจากกรมพัฒนาที่ดิน ให้ดำเนินการปรับปรุงดินที่มีปัญหาของจังหวัด เนื่องจากดินส่วนใหญ่มีอินทรีย์วัตถุในดินน้อย เฉลี่ยประมาณ 1-1.5% ทำให้เกิดปัญหาดินเป็นกรดขาดธาตุอาหาร ดินแน่นทึบไม่ซึมซับน้ำ ส่งผลให้พืชไม่เจริญเติบโต ผลผลิตตกต่ำ ในช่วงปีงบประมาณหนึ่งๆ สถานีพัฒนาที่ดินนครนายกได้บริหารจัดการเป้าหมายปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด พื้นที่ 3,500 ไร่ โดยสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ปอเทืองได้เกษตรกร นำไปหว่านลงดินก่อนปลูกพืชหลักหรือหลังจากการเก็บเกี่ยว เมื่อ

ปอเทืองออกดอกเกษตรกรดำเนินการตัดสับหรือโกลบลงสู่ดิน (อายุระหว่าง 45-60 วัน) โดยมีระยะเวลาการหมักประมาณ 14 วัน และดำเนินการปลูกพืชหลักต่อไป

นอกจากนี้ปอเทืองยังช่วยดึงดูดแมลงไม่ให้ไปรบกวนพืชหลัก และยังช่วยลดการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ตั๊กแตน การระบาดของเพลี้ย เช่นรายของเกษตรกร นายละมัย เจริญนา ต.พิบูลย์ อ.บ้านนา นครนายก ได้ใช้ปอเทืองในแปลงข้าว 30 ไร่ ผลผลิตเมื่อปี 2552 ผลผลิตข้าว 60 ถัง/ไร่ หลังจากใช้ปุ๋ยพืชสด (ปอเทือง) คิดต่อกันนานมาถึง 5 ปี ผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้นในปี 2553-2557 ประมาณ 80-90 ถังต่อไร่ อีกทั้งปริมาณปุ๋ยเคมีที่เคยใช้ในปริมาณมากก็ลดลงถึง 1 ใน 3 ส่วน ส่วนโครงสร้างดินก็เกิดการเปลี่ยนแปลงจากเดิมแน่นแข็งเวลาไถจับตัวเป็นก้อน ต่อมาไถง่ายไถได้ลึกมากขึ้น ดินร่วนซุย เช่นเดียวกับเกษตรกร ม.7และม.8 ต.เขาพระ อ.เมือง นครนายก จำนวน 22 ราย พื้นที่ 350 ไร่ มาตั้งแต่ปี พ.ศ.2552 ได้ดำเนินการทำปุ๋ยพืชสด ร่วมกับโกลบคองซัง เมื่อประมาณปี 2554 จากเดิมผลผลิตข้าวได้ 60 ถัง/ไร่ ต่อมาผลผลิตเพิ่มถึง 85 ถัง/ไร่ ปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีจากเดิมเคยใช้ 3 ครั้ง ลดการใช้เหลือ 1 ครั้ง ซึ่งเกษตรกรดังกล่าวยังคงใช้ประโยชน์จากปุ๋ยพืชสดอย่างต่อเนื่อง โดยรับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ปอเทืองจากสถานีพัฒนาที่ดินนครนายก พร้อมทั้งคำแนะนำการจัดการดินและการปรับปรุงดินอย่างต่อเนื่อง